

MELONNAN TURVALLISUUSTYÖN PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖT

Tilanne neuvottelukunnan kokouksissa 22.05.2001, 24.4.2002, 27.4.2005 ja 8.12.2008 tehtyjen päätösten ja 24.4.2002 hyväksytyjen melonnan turvallisuusohjeiden pohjalta

Perusteet

Melontaturvallisuuden neuvottelukunnan 24.4.2002 hyväksymät melonnan turvallisuusohjeet, joiden mukaan SKaL

- vahvistaa koskiloituksen
- hyväksyy koskiloittelijan
- myöntää melontaohjaajien ja -oppaiden pätevyystodistukset
- antaa hakemuksesta todistuksen melontatoiminnan järjestäjille siitä, että toiminta täyttää turvallisuudelle asetetut vaatimukset.

Organisaatio/hallinto

Melontaturvallisuuden neuvottelukunta

Melontaturvallisuuden neuvottelukunta on perustettu toimimaan melontalalla toimivien viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen yhteistoiminta-elimänä tavoitteena melontaturvallisuuden edistäminen Suomessa.

Neuvottelukunnalla ei ole omaa taloustoimintaa, vaan se toimii omakustannusperiaatteella jokaisen järjestön vastatessa toimintaan osallistuvien henkilöidensä kuluista päättämällä tavalla.

Tehtävät:

- turvallisuustyön yleisjohto
- melontaopaskoulutuksen valvonta, oppisisällön vahvistaminen ja hinnoitteluperiaatteet
- tiedotus- ja valistustoiminta (yhteistyö järjestöjen välillä)
- turvatarkastuksista perittävistä maksuista päättäminen.
- toiminnan valvominen turvallisuusohjeen antamien toimintavaltuuksien osalta.

Kokoonpano:

- KOTA – Lasten ja nuorten hyvinvointi ry
- Kuluttajavirasto
- Lastensuojelun Keskusliitto ry
- Merenkululaitos
- PTK/Poikien ja tyttöjen keskus ry
- Rajavartiolaitos
- Suomen Kanoottiliitto ry (2 edustajaa, puheenjohtaja ja sihteeri)
- Suomen Latu ry
- Suomen melonta- ja koskenlaskuyrittäjät ry (Sumeko)
- Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry
- Ympäristöministeriö

Henkilöjäsenet valitaan organisaatioiden ehdotusten mukaan. Nimetyllä kokousedustajalla voi olla kokouksessa varajäsen, mikäli varsinainen jäsen on estynyt saapumasta kokoukseen.

Jokaisella organisaatiolla on yksi ääni. Lisäksi äänioikeus on puheenjohtajalla.

Neuvottelukunta voi ottaa tarvittaessa uusia jäseniä.

Neuvottelukunnan puheenjohtajuutta hoitaa Suomen Kanoottiliitto ry:n edustaja.

Kokoonkutsujana on Suomen Kanoottiliitto ry ja sen melontaturvallisuusryhmä (turvaryhmä), joka toimii myös valmistelevana elimenä.

Toimistona ja postiosoitteena on Suomen Kanoottiliitto ry:n toimisto.

Kokoukset:

- vähintään kerran vuodessa
- kutsut organisaatioiden osoitteella sekä neuvottelukunnassa mukana olevien henkilöiden ilmoittamalla osoitteella

SKaL:n melontaturvallisuusryhmä

Melontaturvallisuusryhmän jäsenet nimeää Suomen Kanoottiliiton hallitus, jonka jäsenistä yksi toimii melontaturvallisuustyön vastuuhenkilönä.

Tehtävät:

- tiedottaminen
- yhteydenpito muihin organisaatioihin
- talouden hoito
- vaara- ja onnettomuustilanteiden seuraaminen
- kouluttaja-, opas- ja ohjaajarekisterin ylläpito
- melontaopaskoulutusmateriaalin tuottaminen
- ohjaaja- ja opaskoulutuksen kuulustelukysymysten hyväksyminen
- ohjaaja- ja opaskoulutuksen oppimateriaalin suosittelu
- todistusten ja merkkien luovutus
- materiaalitehtävät
- kouluttajatasoisen koulutuksen järjestäminen
- kouluttajien hyväksyminen ja kouluttajaoikeuden peruuttaminen (koulutusohjeen toistuvasta noudattamatta jättämisestä)
- turvatarkastusten toteutuksen ohjeistus ja organisointi
- turvatarkastusten suorittajien koulutuksen järjestäminen
- melontatoiminnan turvatarkastusten organisoiminen ja seuraaminen
- koskiloukittelijoiden koulutuksen valvonta ja rekisterin pitäminen koskiloukittelijoista.

Melontaturvallisuustyön tuotot käytetään turvallisuustyön edistämisestä syntyviin henkilöstö-, hallinto- ja toimistokuluihin sekä koulutuksen kehittämiseen.

Kouluttajat

Kouluttaja on melontaopas, jolla on oikeus kouluttaa uusia ohjaajia ja opaita sekä ottaa tutkintosuorituksia vastaan. Koski- tai merioppaiden kouluttaja on suorittanut myös lajin erikoistumisjakson.

Kouluttaja on velvollinen noudattamaan neuvottelukunnan ja SKaL:n melontaturvallisuusryhmän antamia koulutus- ja kuulusteluohjeita toiminnassaan.

Tehtävät:

- koulutusjärjestelmän, sen muutosten ja lainsäädännön aktiivinen seuraaminen
- uusien ohjaajien ja oppaiden koulutus koulutusrungon mukaisesti
- varmistaminen, että oppilaat täyttävät Melontaturvallisuuden neuvottelukunnan asettamat pääsyvaatimukset
- koulutustilaisuudesta ilmoittaminen Kanoottiliittoon
- koekysymysten ja mahdollisen oppimateriaalin tilaaminen Kanoottiliitosta
- koulutustilaisuuden arviointilomakkeen jakaminen opiskelijoille
- koevastausten tarkastaminen
- oppilaan hyväksymisen/hylkäämisen esittäminen
- koulutusraportin (lomake) laatiminen
- koulutusraportin, koevastausten, oppilaiden henkilölomakkeiden, koulutuksen palautelomakkeiden ja tositteen (kopion) tai tiedon maksetuista maksuista toimittaminen SKaL:oon kuukauden sisällä loppukuulustelusta
- koulutukseen liittyvien esitysten tekeminen
- turvatarkastusten pitäminen (erillisen koulutuksen jälkeen).

Koulutusoikeus on voimassa 3 vuotta oikeuden myöntämispäivästä.

Koulutusoikeus voidaan peruuttaa, jos kouluttaja jättää toistuvasti noudattamatta koulutusohjetta. Turvaryhmä käsittelee peruuttamiset tapauskohtaisesti ja ottaa yhteyden kouluttajaan.

Turvaryhmä uusii kouluttajaoikeuden kolmen vuoden kuluttua, jos kouluttaja sitä kirjallisesti pyytää ja osoittaa täyttävänsä seuraavat ehdot:

- on pitänyt 3 vuoden aikana vähintään yhden melontaohjaaja- tai opaskurssin (myös yhdessä toisen kouluttajan kanssa pidetty käy) ja on toimitanut ko. kurssista koulutusraportin ym. järjestelmän mukaiset asiakirjat SKaL:oon
- mikäli kouluttaja toimii sellaisella alueella, jossa ohjaaja- ja opaskurssien kysyntä on vähäistä, voidaan ohjaaja- ja opaskurssien pitämisen sijaan hyväksyä toimiminen aktiivisesti muuna melontakouluttajana
- osallistunut 3 vuoden aikana vähintään yhteen kouluttajatapaamiseen (erityisin perustein osallistuminen esim. SLUn ohjaajakoulutukseen voidaan hyväksyä korvaavana kouluttautumisena, silti kouluttajan tulee päivittää koulutusjärjestelmätietonsa)
- ea-aidot ym. melontaoppaalta vaadittavat pääsyvaatimukset ovat ajan tasalla.

Uudeksi kouluttajaksi haluavan on haettava kouluttajaoikeutta kirjallisesti turvaryhmältä. Turvaryhmä käsittelee saapuneet hakemukset kerran vuodessa syyskuun lopun jälkeen pidettävässä kokouksessa.

Uusien kouluttajien valintakriteerit ovat seuraavat:

- melontaoppaan todistus (suorittanut oppaan avovesi- ja jokiosiot)
- toiminut aktiivisesti melontaoppaana vähintään vuoden ajan
- on aktiivinen meloja ja melontakouluttaja
- SLUn valmentaja- tai liikunnanohjaajakoulutukseen kuuluva Opettaminen ja taidon oppimisen perusteet kurssin suorittaminen (tai vastaava, aiemmat valmentajaopinnot)
- kouluttajatapaamiseen osallistuminen
- yhden ohjaaja- tai opaskoulutuksen vetäminen vanhan kouluttajan toimiessa valvojana (kisällintyö). Mikäli vanha kouluttaja ehdottaa kokelaan hylkäämistä, on kouluttajakokelaalla mahdollisuus toiseen koulutustilaisuuteen. Kouluttajapalkkio harjoittelukoulutuksesta maksetaan valvovalle kouluttajalle.

Ohjaajat ja oppaat

Melontaohjaajat jaetaan seuraavasti:

30.11.2000 saakka
ohjaaja 1 lk
ohjaaja 2 lk
opas
koski- tai meriopas

1.12.2000 alkaen
melontaohjaaja
melontaopas
meri(melonta)- tai koski(melonta)opas

Tehtävät, pääsyvaatimukset yms. on esitetty koulutusrungossa.

Ennen vuotta 2002 myönnetty ohjaaja- ja opasoikeus oli voimassa 5 vuotta. Vuonna 2002 tai sen jälkeen myönnetty oikeus on pysyvä.

Vuoden 2005 jälkeen vanhan määräaikaisen todistuksen haltija saa uuden todistuksen osallistumalla koulutuksiin:

- ohjaaja 1 ja ohjaaja 2: osallistumalla melontaohjaajan kertauskurssille
- melontaopas: osallistumalla melontaoppaan avovesi- tai jokikurssille
- koulutuksien pääsyvaatimusten on täytyttävä (taitotestit ja muut pääsyvaatimukset).

Ohjaaja ja opastodistukset ovat voimassa vain, kun ohjaajalla ja oppaalla on voimassaoleva vaadittu ensiaputodistus.

Ulkomaiset ja Suomessa suoritettut tutkinnot:

- henkilö voi hakeutua Suomessa oppaaksi tai ohjaajaksi ulkomailla suoritettun tutkinnon avulla, hakemukset tehdään turvaryhmälle, joka hyväksyy tai hylkää ne
- hakija on velvollinen hakemuksessaan osoittamaan, että tutkinto vastaa jotakin suomalaista melonnanohjaajatutkinnon tasoa
- SKaL vahvistaa ohjaajatutkintojen sisällöt niiden korvaavuuden määrittelemiseksi
- henkilö tenttii suomalaisen melonnan turvallisuusohjeen ja läpäisee kuulustelun (Melontaturvallisuuden neuvottelukunta 2002)
- myös suomalainen kurssi voi olla korvaava kurssi
- koulutuksen pääsyvaatimusten on täytyttävä arvioitaessa kurssin korvaavuutta.

Melontaturvallisuuden neuvottelukunnan alaisessa suomalaisessa järjestelmässä voi kouluttaa vain Suomen Kanoottiliitto ry:n ylläpitämässä rekisterissä oleva kouluttaja.

Ohjaajien ja oppaiden tehtäviin kuuluu lisäksi velvollisuus raportoida SKaL:oon melontatoiminnassa sattuneista onnettomuustapauksista. Raportissa kerrotaan mitä tapahtui, missä, milloin, kenelle, seuraamukset. Raportti osoitetaan turvaryhmälle, joka käyttää tietoja turvallisuuden edistämiseen.

Ohjaaja-/opaskoulutus

Mikä tahansa taho voi toimia ohjaaja- ja opaskoulutuksen järjestäjänä, ts. tahona, joka hoitaa käytännön järjestelyt, jos koulutuksesta näissä tilaisuuksissa vastaa Suomen Kanoottiliitto ry:n hyväksymä kouluttaja. Kouluttajan tehtävänä on ilmoittaa koulutustilaisuudesta Kanoottiliiton toimistoon

sekä turvaryhmälle ja varmistaa, että koulutettavat täyttävät pääsyaatimukset ja että koulutuksen sisältö ja tuntimäärä noudattaa neuvottelukunnan hyväksymää koulutusrunkoa.

Järjestävä taho voi vapaasti valita hyväksytyistä kouluttajista haluamansa järjestämään melontaohjaaja- ja opaskoulutuksia ja kouluttamaan järjestäjän muuten hoitamassa koulutustilaisuudessa.

Koulutuksen perusteiden, sisällön sekä pääsyaatimusten tulee olla koulutusrunгон mukaiset ja samat kaikille.

Taitotestit (pääsyaatimus)

Koulutuksien pääsyaatimuksena on läpäisty taitotesti.

Taitotestien vastaanottajat:

- ohjaajakurssin pääsyaatimuksena olevan **melontataitotesti 1:n** voi ottaa vastaan (perehdytyksen saanut) melontaopas tai kouluttaja.
- opaskurssin pääsyaatimuksena olevan **melontataitotesti 2:n** voi ottaa vastaan kouluttaja tai (perehdytyksen saanut) melontaopas. Retki-suoritukset voi varmentaa melontaopas.
- meri- ja koskiopaskurssin taitojen arvioinnin voi vastaanottaa kouluttaja, jolla itsellään on tehtynä vastaava erikoistuminen eli esim. **melontataitotesti 3:n** meriopaskouluttaja ja **melontataitotesti 4:n** koskiopaskouluttaja. Meriretkiin kuuluvan osuuden voi varmentaa meriopas ja koskiretkiin kuuluvan osuuden voi varmentaa koskiopas.

Henkilö voidaan hakemuksesta hyväksyä suoraan ylempien tutkintojen koulutukseen. Hakijan taitojen ja kokemuksen on vastattava haettavan koulutustason vaatimuksia. SKaL:n turvaryhmä käsittelee hakemukset.

Ohjaaja- ja opaskoulutuksen toteuttaminen luokittain eriteltynä:

Ohjaaja

Toteutus:

- järjestäjänä voi olla mikä taho tahansa, kun pääsyaatimukset, koulutuksen sisältö ja tuntimäärä ovat Melontaturvallisuuden neuvottelukunnan vahvistaman koulutusrunгон mukaiset
- koulutus annetaan niissä olosuhteissa, missä ohjaaja pääasiallisesti toimii
- kurssin läpäisevän ohjaajan tulee ymmärtää olosuhteet, joissa hän voi turvallisesti toimia ohjaajana ja pidättäytyä toimimasta liian vaativissa oloissa.

Kouluttaja:

Koulutuksen antaa SKaL:n hyväksymä kouluttaja.

Rekisteröinti:

Kokeen hyväksytysti suorittaneiden nimet ja koulutustiedot kirjataan SKaL:n ylläpitämään rekisteriin.

Melontaopas

Toteutus:

- järjestäjänä voi olla mikä taho tahansa kun pääsyaatimukset, koulutuksen sisältö ja tuntimäärä ovat Melontaturvallisuuden neuvottelukunnan vahvistaman koulutusrunгон mukaiset.

- koulutus annetaan niissä olosuhteissa, missä oppaan toimikenttä on: avovesillä tai koskissa I-II lk ja sileällä vedellä. Molemmissa vesiolioissa on koulutusosuutensa.

Kouluttaja:

Koulutuksen antaa SKaL:n hyväksymä kouluttaja.

Rekisteröinti:

Kokeen hyväksytysti suorittaneiden nimet ja koulutustiedot kirjataan SKaL:n ylläpitämään rekisteriin.

Merimelontaopas ja koskimelontaopas

Toteutus:

- järjestäjänä voi olla mikä tahansa kun pääsyaatimukset, koulutuksen sisältö ja tuntimäärä ovat Melontaturvallisuuden neuvottelukunnan vahvistaman koulutusrunгон mukaiset.

Kouluttaja:

- koulutuksen antaa SKaL:n hyväksymä, lajin erikoiskurssin läpäissyt kouluttaja käyttäen apunaan erityisaiheiden asiantuntijoita.
- meriopaskurssilla on aina oltava kaksi kouluttajaa ja kouluttajien ja koulutettavien suhde oltava ainakin 1:3.

Rekisteröinti:

Kokeen hyväksytysti suorittaneiden oppaiden nimet ja koulutustiedot kirjataan SKaL:n ylläpitämään rekisteriin.

Turvallisuusauditointi

SKaL:n koulutettu tarkastaja voi antaa todistuksen toiminnanharjoittajalle suoritetusta melontatoiminnan turvallisuusauditoinnista. Turvallisuusauditointi päivätään tarkastuspäivämäärälle. Turvallisuusauditointi perustuu melonnan turvaohjeen sisältöihin.

Korjattavat asiat esitetään tarkastusasiakirjassa. Puutteet tai huomautukset jaetaan kolmeen luokkaan: kehitysehdotus, korjattava puute (vaatii selkeästi korjausta), toiminnan estävä puute, joka on korjattava ennen toiminnan jatkamista (toiminta turvatonta).

Turvallisuusauditoinnin idea on tuoda hyviä toimintamalleja toimijoiden tietoon, se voi olla opastava ja kannustava, kuitenkin puuttuen riskialttiisiin toimintoihin ja välineisiin.

Tarkastusasiakirjasta on näyttävä myös, mitkä toiminnot tarkastettiin ja etä asiakirja koskee vain niitä.

Ohjaaja- ja opaskoulutuksen kurssimaksut

Hinnoitteluperiaatteet:

- kunkin kurssin järjestävä organisaatio päättää itsenäisesti tilaisuuden muista järjestelykuluista kuten majoituksen laadusta.
- SKaL perii toiminnasta koemaksun korvauksena toiminnasta aiheutuville kuluille. Koemaksujen suuruus vahvistetaan neuvottelukunnassa
- turvallisuusauditoinnista perittävät maksut vahvistetaan neuvottelukunnassa.